BEWAKING VAN ZIEKTEN BIJ GESCHOTEN JACHTWILD

Uitbreiding van de reguliere ziektebewaking bij de wilde fauna naar geschoten jachtwild

April 2026 – **Draaiboek voor jagers**

In de ANB-bewaking van ziekten bij de wilde fauna wordt **dood aangetroffen wilde fauna** in Vlaanderen opgehaald en onderzocht (cfr. Ziek of dood dier gevonden | Dienstensite Natuur & Bos) en worden noodlijdende dieren in VOCs eveneens onderzocht. Deze ziektebewaking behelst ondermeer grofwild, vederwild, vos, haas, wild konijn.

Deze ziektebewaking breidt ANB in april 2026 uit naar **ophaling en onderzoek van geschoten jachtwild dat verdachte verzwakking en/of ziekte vertoont (genaamd OSIRIS ziektebewaking)**.

Belangrijk: Er is geen toelating voor het inzamelen en transporteren van dood gevonden (niet geschoten) wilde fauna door de jachtsector. **Dood gevonden wilde fauna dient dus steeds te worden gemeld aan en opgehaald onder de modaliteiten van de lopende ziektebewaking** (cfr. Ziek of dood dier gevonden | Dienstensite Natuur & Bos).

Wanneer er indicaties zijn dat een dier het slachtoffer werd van **vergiftiging** dient contact genomen te worden met de **Natuurinspectiediensten** van ANB voor het opmaken van een PV en verdere opvolging (zie: Waar kan ik een overtreding melden? | Dienstensite Natuur & Bos).

Tabel 1 geeft weer welke kadaverinzameling voor verder onderzoek onder de reguliere ziekte bewaking wilde fauna valt dan wel onder de OSIRIS ziektebewaking:

ANB Ziektebewaking bij de wilde fauna	Situatie	Actie
OSIRIS ziektebewaking geschoten jachtwild	**Geschoten jachtwild met afwijkend gedrag of ziekteverschijnselen** *bv. neurologische symptomatologie, traag, mager, verzwakt, diarree, schurftige vacht, opgeblazen buik, …* *Bij problemen omtrent de ophaling via de Osiris ziektebewaking, gelieve contact op te nemen met wildedierenziekten@vlaanderen.be*	Kadaver wordt door de **jager** ingezameld via een **jachtophaalpunt (zie tabel 2)** waar DGZ het kadaver ophaalt voor autopsie
Reguliere ziektebewaking wilde fauna	**Dood of ziek gevonden wilde fauna (dus ruimer dan jachtwild)** *bv. ree, everzwijn, bever, vos, haas, …* *Bij problemen omtrent de ophaling via de reguliere ziektebewaking, gelieve contact op te nemen met wildedierenziekten@vlaanderen.be*	Kadaver wordt gemeld aan een **VOC** dat de kadaverophaling verricht voor verder onderzoek Zie: Ziek of dood dier gevonden | Dienstensite Natuur & Bos

Dit draaiboek beschrijft de werkwijze voor geschoten jachtwild binnen het OSIRIS-project. Het beschrijft de procedure voor jagers om te zorgen voor het correct verpakken van kadavers, het transport naar een jachtophaalpunt, de ophaling van het kadaver door een koerier naar het autopsielaboratorium, de autopsie en de communicatie van de resultaten aan de jachtsector.

INZAMELING OP HET TERREIN NA AFSCHOT

De ophaalpunten binnen het OSIRIS-project nemen enkel kadavers van geschoten wild aan. Dit kan jachtwild zijn dat voor het afschot afwijkend gedrag vertoonde (bv. minder schuw, traag, neurologische symptomatologie). Of dit kan geschoten jachtwild zijn waarbij na afschot voor ziekte verdachte kenmerken opgemerkt worden (bv. schurftige vacht, heel mager, opgeblazen buik, onder diarree). Hieronder wordt de werkwijze beschreven na het afschot:

1. Labelen van grofwild
   - De jager labelt na afschot grofwild met een afschotlabel volgens de jachtregelgeving. Voor geschoten wild dat niet label plichtig is, is deze stap niet van toepassing.
2. Verpakken van het kadaver
   - Draag wegwerphandschoenen.
   - Plaats het kadaver in een hermetisch afgesloten (met sluit-strips of touw), stevige, waterdichte kadaverzak of een goed afgesloten plastieken zeil. Let erop dat er zo weinig mogelijk lucht in de verpakking zit. Gebruik bij zwakke plastieken zakken een dubbele zak.

- In geval van meerder kadavers wordt elk kadaver apart verpakt.
- Trek de wegwerphandschoenen binnenstebuiten en deponeer ze samen met ander afval in een plastieken zak die via restafval wordt afgevoerd.
- Opgelet: Na het kadaver te hebben ingezameld en zéker vooraleer voedsel ter hand te nemen, steeds de handen, onderarmen en nagels wassen met zeep of ontsmettingsmiddel (vb dettol) en water.

TRANSPORT VAN KADAVER VAN TERREIN NAAR OPHAALPUNT

1. Transport naar een jachtophaalpunt
   De jager transporteert het verpakte kadaver naar een ophaalpunt uit tabel 2.
   - Bij voorkeur in een aanhangwagen of in een afgesloten kofferruimte van het voertuig. Indien dit niet mogelijk is, kan het ook in de wagen.
   - Plaats de kadaverzak altijd op een plastieken folie of in een geschikte doos om besmetting van het voertuig te voorkomen.
   - Opgelet: De gebruikte aanhangwagen, kofferruimte, folie of doos moet gereinigd worden na gebruik en kan na reiniging (grondig uitspoelen met ontsmettingsmiddel en water) opnieuw gebruikt worden voor andere doeleinden met uitzondering van het transport van voeding.
2. Controle van de verpakking op het ophaalpunt
   - Indien de initiële verpakking onvoldoende waterdicht of bioveilig is, wordt het kadaver opnieuw verpakt met de waterdichte kadaverzakken van het ophaalpunt.
   - De zakken worden extra afgesloten met sluitstrips.
   - De jager is verantwoordelijk voor correcte verpakking volgens de bioveiligheidsnormen.
3. Aanbrengen van etiketten en bio-hazard stickers
   Op de kadaverzak worden aangebracht:
   - Een bio-hazard sticker van ANB.
   - Een etiket van ANB met de volgende informatie aangebracht met onuitwisbare stift: ‘afschot gemeente/dag van afschot/diersoort/naam jager/autopsie’ (bijvoorbeeld: ‘Boortmeerbeek/24-08-2025/vos/Roger Vertriest/autopsie’).
4. Plaats het kadaver in de kadaverbak die op het ophaalpunt voorzien is
5. Vul het formulier in dat op het ophaalpunt ligt
   - Een autopsie kan enkel worden aangevraagd indien de beheerder over de nodige informatie beschikt.

JACHTOPHAALPUNTEN: LOCATIES, INRICHTNG, VERDERE VERWERKING van de kadavers

- ✓ Op Ziek of dood dier gevonden | Dienstensite Natuur & Bos vind je meer informatie terug over de inrichting van de jacht ophaalpunten.
- ✓ De verantwoordelijke van het jachtophaalpunt ziet erop toe dat elk verpakt kadaver steeds van een bioveiligheid sticker en correct ingevuld etiket van ANB is voorzien.
- ✓ De beheerder van het ophaalpunt vraagt de kadaverophaling en autopsie aan via mail conform de afspraken gemaakt met ANB.

Onderstaande tabel 2 geeft de locatie en contactgegevens weer van de provinciale jachtophaalpunten.

Provincie	Adres kadaver ophaalpunt	Naam contactpersoon	Gsm contactpersoon	Mail contactpersoon
Limburg	Grotstraat 53, 3690 Zutendaal	Roeland Seurs	0478268123	seurs.roeland@telenet.be
Vlaams-Brabant	*Nog geen ophaalpunt beschikbaar*			
Antwerpen	Bergstraat 7, 2360 Oud-Turnhout	Ron den Biesen	+31625091602	ron.den.biesen@gmail.com
Oost-Vlaanderen 1	Goochelaarstraat 30, 9980 Sint-Laureins	Erik Wille	0475470200	erikwille@skynet.be
Oost-Vlaanderen 2	Eigenstraat 75, 9450 Denderhoutem	Christophe van der Maelen	0475286905	christophe@alitech.be
West-Vlaanderen	*Nog geen ophaalpunt beschikbaar*			

COMMUNICATIE VAN DE RESULTATEN

De resultaten van de autopsie worden opgenomen in een ziektebewakingstabel waarin alle casussen worden opgenomen met vermelding van: datum en plaats van afschot, autopsie bevindingen.
ANB doet een maandelijkse update van de ziektebewakingstabel. De ziektebewakingstabel wordt via de ANB-website toegankelijk gemaakt: zie Ziek of dood dier gevonden | Dienstensite Natuur & Bos
Wanneer de autopsie zorgwekkende pathogenen aantoont, wordt er een communicatie via mail gedaan vanuit ANB naar de jachtsector.

FINANCIERING VAN KADAVEROPHALING EN ONDERZOEK

Alle kosten voor de ophaling en onderzoek van het geschoten wild worden gedragen door het Jachtfonds, aangevuld met ANB financiering.
ANB levert aan de deelnemende jachtophaalpunten het nodige materiaal om de kadavers bio-veilig in te zamelen conform het protocol.
Voor de deelnemende jager zijn er dus geen kosten aan verbonden.

BIJLAGE 1 FICHE VOOR JACHTOPHAALPLAATS MET KADAVER ETIKET

Gelieve deze kadaverton te plaatsen buiten direct zonlicht, bij voorkeur onder een afdak.
De inhoud mag niet toegangelijk zijn voor andere dieren.
Indien ingewanden en organen meegestuurd worden (enkel bij verdachte letsels) dienen deze in een aparte zak gestoken te worden (de aparte zak wordt in de kadaverzak gestoken).
Elke kadaverzak bevat de bioveiligheid sticker en een correct ingevulde etiket.

Kadaverzak etiket, in te vullen met onuitwisbare inkt:

Geschoten diersoort		
Afschot gemeente		
Datum van afschot		
Naam schutter		
Precieze omschrijving van de plaats waar het dier geschoten werd		
Kenmerken dier	☐ Mager ☐ Opgeblazen buik ☐ Diarree ☐ Schurftige vacht	☐ Letsels op organen ☐ Niet Schuw ☐ Traag dier ☐ Abnormaal gedrag ☐ Andere: *verduidelijk hieronder*
Bijkomende omstandigheden		

Enkele voorbeelden van te vermelden 'Bijkomende omstandigheden': Geschoten in een bosgebied waar de laatste 2 maanden 3 zeer verzwakte reekitsen werden opgemerkt, haas is geschoten in een weide waar een maand geleden ook een haas dood werd aangetroffen, etc.

Namens ANB en het Jachtfonds zijn jullie hartelijk bedankt voor deelname aan de bewaking van ziekten bij jachtwild!